

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 13CoP/172/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3824206454
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 10. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ján Burik
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2025:3824206454.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jána Burika a členiek senátu JUDr. Márie Dubcovej, JUDr. Miriam Štillovej, vo veci starostlivosti súdu o maloletú A. B., nar. XX.XX.XXXX, v konaní zastúpenú kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Partizánske, pracovisko Bánovce nad Bebravou, dieťa rodičov: matky C. D., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom E. XXX, F. G. a otca H. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom I. E. XXX, B. J. B., v konaní o zvýšenie výživného, na odvolanie otca proti rozsudku Okresného súdu Prievidza č.k. 22P/121/2024-173 zo dňa 16. júna 2025, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu potvrdzuje.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Prievidza zaviazal otca platiť zvýšené výživné pre maloletú A. B. zo sumy 150,- Eur mesačne na sumu 220,- Eur mesačne, počnúc dňom 29.11.2024 vždy do každého 15. dňa v mesiaci k rukám matky vopred. Zameškané výživné za obdobie 29.11.2024 do rozhodnutia súdu vo výške 492,30 Eur umožnil otcovi splácať v pravidelných mesačných splátkach po 30,- Eur splatných spolu s bežným výživným pod hrozbou straty výhody splátok pri nezaplatení jednej splátky.

Svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 78 ods. 1 Zákona o rodine, keď konštatoval, že od poslednej úpravy výživného (rozsudok Okresného súdu Prievidza č.k. BN-3P/47/2021-616 zo dňa 28.11.2023) došlo medzi účastníkmi k takej zmene pomerov, ktorá odôvodňuje zmenu pôvodne určeného výživného.

K výraznej zmene pomerov došlo najmä na strane maloletej A., ktorá v čase poslednej úpravy bola vo veku 14 rokov a navštevovala 9. ročník základnej školy. V súčasnej dobe je študentkou Strednej K. L. F. M., dovŕšila vek 16 rokov, čím nepochybne stúpili náklady nielen na zabezpečenie jej základných životných potrieb, ale najmä náklady v súvislosti s návštevou strednej školy (cestovné, školské poplatky, náklady na stužkovú a podobne). Otec v čase poslednej úpravy dosahoval príjem 600,- Eur mesačne. V súčasnej dobe pracuje ako samostatne zárobkovo činná osoba v stavebníctve a podľa vlastného tvrdenia má priemerný mesačný príjem 560,- Eur mesačne. Vlastní rodinný dom, ornú pôdu, pozemok s chatou v hodnote 22.736,- Eur a osobné motorové vozidlo v hodnote 3.200,- Eur tak, ako to súd prvej inštancie odôvodnil v odseku 30. napadnutého rozsudku. Otcovi zároveň odbudla vyživovacia povinnosť k plnoletej dcére H., ktorú mal vo výške 150,- Eur mesačne. Matka aktuálne pracuje v zahraničí ako opatrovatelka, ale bez adekvátneho vzdelania s priemerným čistým príjmom 650,- Eur mesačne, má aj ďalšiu vyživovaciu povinnosť voči plnoletej dcére M. (naposledy určenú vo výške 120,- eur mesačne), ktorá žije s otcom maloletej A. v spoločnej domácnosti. Inú vyživovaciu povinnosť už nemá.

Pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov prvoinštančného konania súd rozhodol podľa ust. § 52 CMP a nepriznal žiadnemu z účastníkov nárok na náhradu trov prvoinštančného konania.

2. Proti tomuto rozsudku podal odvolanie v zákonom stanovenej lehote otec maloletého dieťaťa. Žiadal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmeniť a zvýšiť jeho vyživovaciu povinnosť voči maloletej dcére na sumu 160,- Eur mesačne, počnúc právoplatnosťou rozsudku vychádzajúc z metodiky pre výpočet výživného. Poukázal na to, že rozsudok súdu prvej inštancie je nepreskúmateľný, keďže súd sa nevysporiadal s majetkovými pomermi matky, hoci obidvaja rodičia majú vyživovaciu povinnosť voči svojim deťom. Matkou deklarované mesačné výdavky totiž vysoko prevyšujú ňou deklarované mesačné príjmy a táto skutočnosť ostala bez akéhokoľvek zdôvodnenia zo strany súdu. V jeho prípade súd vychádzal z mesačného príjmu 1.074,- Eur, pritom ale ponechal bez povšimnutia dôvody, pre ktoré sa jeho príjmy znížili. Je vhodné a potrebné, podľa jeho názoru, si všímať pracovnú históriu povinného a ak na jeho strane došlo k výraznému poklesu vo výške príjmu v porovnaní s minulosťou, je potrebné zisťovať príčiny, pre ktoré sa tak stalo. Ak by súd postupoval podľa metodiky a riadne vyhodnotil všetky relevantné kritériá, určenie výživného na sumu 220,- Eur mesačne by bolo zjavne neprímerané. Aj rozhodovacia prax súdov sa často prikláňa k tomu, že výška výživného určená súdom sa pohybuje obvykle v rozmedzí od 20 % do 30 % čistého mesačného príjmu rodiča. Zákon o rodine určitým spôsobom objektívizuje iba minimálnu výšku výživného k deťom v ust. § 62 ods. 3. V prípade, ak písomné vyhotovenie rozhodnutia súdu neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť zakladajúcu porušenie práv na spravodlivý proces, ktorého súčasťou je nepochybne i právo účastníka na riadne zdôvodnenie rozhodnutia.

3. Matka ani kolízny opatrovník sa k podanému odvolaniu nevyjadrili.

4. Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, preskúmal vec v rozsahu mu danom ust. § 65, § 66 CMP a bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 a contrario v spojení s ust. § 219 ods. 1, 3 CSP) rozsudok súdu prvej inštancie podľa ust. § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

5. Rozhodnutie súdu o výkone rodičovských práv a povinností (či už v poručenskom konaní alebo ako súčasť rozsudku o rozvoze manželstva rodičov dieťaťa) musí vždy vychádzať z právneho stavu v okamihu jeho vyhlásenia. Keďže však rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností nie je rozhodnutím, ktoré zanikne splnením jednorazovej povinnosti, musí zákon umožniť, aby bolo toto rozhodnutie zmeniteľné do budúcnosti, ak sa podstatným spôsobom menia okolnosti, z ktorých súd vychádzal pri vyhlásení rozsudku.

Zákonná úprava v ust. § 78 ods. 1 Zákona o rodine teda umožňuje súdu zmeniť dohody a súdne rozhodnutia o výživnom v prípade, ak medzi účastníkmi dôjde k takej zmene pomerov, kedy už pôvodne určené výživné nemôže plniť zákonom predpokladaný účel. K zmene pomerov môže dôjsť jednak na strane oprávneného (v tomto prípade maloletého dieťaťa), a to v dôsledku jeho fyzického vyspievania, zvyšovaním nákladov súvisiacich s prípravou na budúce povolanie a podobne, ale aj na strane povinného (v tomto prípade otca) v dôsledku zvýšenia, resp. odôvodneného zníženia jeho príjmu, rozšírenia, poprípade zúženia okruhu vyživovacích osôb a podobne. Tu je potrebné zdôrazniť, že súd rozhodujúci o novej – zmenenej vyživovacej povinnosti už nie je oprávnený skúmať výšku pôvodne určeného výživného (lebo v takomto prípade by sa jednalo o neprípustnú reparáciu právoplatného a vykonateľného rozhodnutia), ale na druhej strane je povinný porovnať zmenu pomerov, ktorá tu nastala od posledného rozhodnutia.

6. Vychádzajúc z vyššie uvedených skutočností potom súd prvej inštancie postupoval správne, keď na základe návrhu matky skúmal, či od poslednej úpravy výživného (rozsudok Okresného súdu Prievidza č.k. BN-3P/47/2021-616 zo dňa 28.11.2023) došlo medzi účastníkmi k takej zmene pomerov, ktorá odôvodňuje zmenu vyživovacej povinnosti zo strany otca. V tomto smere vykonal vo veci i dostatočné dokazovanie a vyvodil z neho správny záver, keď zaviazal otca platiť zvýšené výživné pre maloletú v sume 220,- Eur mesačne.

7. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku (odseky 29. až 33. odôvodnenia) je zrejmé, z ktorých konkrétnych skutočností súd prvej inštancie pri rozhodovaní vychádzal, na ktorú konkrétnu zmenu pomerov prihliadol, ktoré výdavky na strane maloletej považoval za odôvodnené, a ktoré nie i to, akými úvahami sa pri rozhodovaní riadil, s ktorými dôvodmi sa i odvolací súd v celom rozsahu stotožnil (§ 387 ods. 2 CSP), a preto rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne tak, ako je to už vyššie uvedené potvrdil.

8. Pri rozhodovaní o výživnom súd v prvom rade prihliada na odôvodnené potreby oprávneného (v tomto prípade maloletého dieťaťa), ako i na možnosti a schopnosti povinného (v tomto prípade otca). Je nepochybné, že súd pri rozhodovaní prihliada na majetkové pomery obidvoch rodičov, ale tu je potrebné zdôrazniť, že ani nadštandardný príjem jedného z rodičov nie je dôvodom pre zbavenie, poprípade zníženie vyživovacej povinnosti druhého rodiča. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni obidvoch rodičov, a pokiaľ teda i majetkové pomery matky by umožňovali zvýšenie výživného aj z jej strany, takáto skutočnosť by bola len v záujme maloletého dieťaťa, keďže v takomto prípade za odôvodnené potreby by nebolo možné považovať len plnenie základných životných potrieb, ale i nadštandardných potrieb súvisiacich s kultúrnym vyžitím, športovou činnosťou a podobne. Súd prvej inštancie aj v tomto prípade prihliadol dostatočným spôsobom na majetkové pomery a správne určil rozsah vyživovacej povinnosti zo strany otca.

9. Metodiku ministerstva spravodlivosti v súvislosti s tzv. tabuľkovým výživným, na ktorú poukazoval otec, nemožno bez ďalšieho používať v každom prípade a toľž nie pri zmene pomerov na strane účastníkov, keďže tak, ako je už vyššie uvedené, súd nie je oprávnený skúmať výšku pôvodne určeného výživného, ktoré by teoreticky už v pôvodnom rozhodnutí mohlo presiahnuť rozsah výživného odporúčaného citovanou metodikou ministerstva spravodlivosti.

10. Je nepochybné, že nástupom na strednú školu u maloletej A., došlo k výraznému nárastu nákladov súvisiacich s prípravou na budúce povolanie tak, ako to správne konštatoval i súd prvej inštancie a na druhej strane otcovi odbudla vyživovacia povinnosť voči plnoletej dcére H. vo výške 150,- Eur, ktoré okolnosti i podľa názoru odvolacieho súdu samé osebe odôvodňujú zvýšenie výživného pre maloletú (aj keby u otca nedošlo k zmene jeho mesačného príjmu). Výživné zo strany otca v sume 220,- Eur mesačne pre 16-ročné dieťa študujúce na strednej odbornej škole postačuje na pokrytie len najzákladnejších potrieb maloletej (cca 7,- Eur/deň), pričom ďalšie náklady musí v takomto prípade hradiť druhý z rodičov (v tomto prípade matka).

11. Pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov odvolacieho konania súd vychádzal z ust. § 52 CMP s použitím ust. § 396 ods. 1 CSP a nepriznal žiadnemu z účastníkov nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

12. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Žiline pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie **n i e j e** prípustné.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote 2 mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).